

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра акторської майстерності та дизайну

Проректор з наукової, методичної
та навчальної роботи

«___» _____ 2017 р.
О.І.Гура

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	БАКАЛАВР	МАГІСТР
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	026 - Сценічне мистецтво	026 - Сценічне мистецтво
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА	Театральне мистецтво	Театральне мистецтво
ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ	Бакалавр сценічного мистецтва	Магістр сценічного мистецтва
ПРОФЕСІЙНА КВАЛІФІКАЦІЯ	Актор театру і кіно	Актор театру і кіно, викладач театральних дисциплін

Запоріжжя, 2017

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО кафедрою акторської майстерності та дизайну факультету соціальної педагогіки та психології Запорізького національного університету

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: зав. кафедри акторської майстерності та дизайну, доктор пед. наук, професор Локарева Г.В., старший викладач Стадніченко Н.В., старший викладач Петрик Т.Д.

ОБГОВОРЕНО ТА РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАТВЕРДЖЕННЯ КАФЕДРОЮ АКТОРСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ТА ДИЗАЙНУ «29» березня 2017 р., протокол № 8.

Завідувач кафедри акторської майстерності та дизайну
професор Локарева Галина Василівна

Схвалено науково-методичною радою факультету соціальної педагогіки та психології
Протокол від «24» квітня 2017 р. № 9.

Голова НМР Поплавська А.П.

ВСТУП

Наскрізна програма практики є основним навчально-методичним документом, що забезпечує комплексний підхід до організації практичної підготовки, системність, безперервність та послідовність змісту і завдань навчальних і виробничих практик спеціальності 026 «Сценічне мистецтво» освітньої програми «Театральне мистецтво».

Наскрізна програма практичної підготовки складена на основі освітньо-професійної програми та відповідає стандартам вищої освіти спеціальності 026 «Сценічне мистецтво». Комплекс навчальних і виробничих практик спрямований на формування умінь, навичок, компетенцій, що відповідають кваліфікації, яку отримує здобувач вищої освіти на кожному освітньому рівні та дає можливість займати відповідні посади

Освітній рівень БАКАЛАВР

Кваліфікація бакалавр сценічного мистецтва, актор театру та кіно

Первинна посада актор, керівник дитячого творчого колективу

№ п/п	Вид практики	Обсяг кредитів	Місце проведення практики (організації, підприємства, установи)	Первинна посада, за якою проходить практика	Вміння (компетентності, якими повинен оволодіти студент)
1.	Навчальна практика	6	Центри та будинки дитячої та юнацької творчості м. Запоріжжя і області, будинки культури; дитячі творчі колективи (у тому числі при школах мистецтв та ліцеях); театральні та танцювальні гуртки; Навчальний театр кафедри акторської майстерності Запорізького національного університету; Запорізький академічний обласний театр юного глядача та інші театри м. Запоріжжя	Актор, керівник дитячого творчого колективу	1. Здатність робити аналіз п'єси під час застольного періоду (визначати ідейний і тематичний зміст п'єси, фабулу п'єси, сутність сценічного конфлікту, відчувати природу особливості жанру п'єси та вистави). 2. Здатність до органічного спілкування з партнером. 3. Уміння ефективно самоорганізовувати власну професійну діяльність. 4. Здатність до професійного самовдосконалення, оволодіння новими знаннями і методами творчої діяльності на засадах самоосвіти та застосування сучасних інформаційних технологій у вирішенні фахових завдань. 5. Уміти дотримуватись правил техніки безпеки та встановлених технічних нормативів на сценічному майданчику. 6. Здатність використовувати теоретичні знання та практичні навички застосування комунікативних технологій, ораторського мистецтва для здійснення ділових

					<p>комунікацій у професійній сфері.</p> <p>7. Уміння застосовувати вправи для підтримки свого належного психічного та фізичного стану в залежності від навантажень, використовувати прийоми саморегуляції та самоконтролю.</p> <p>8. Відповідно до правил оформлення найважливіших документів, користуючись усним і писемним мовлення складати різного типу ділові папери та документи українською мовою.</p> <p>9. Здатність відтворювати на сцені в яскравій, захоплюючій формі вироблені суспільством і освячені народною традицією норми моралі, етики, добропорядних стосунків.</p> <p>10. Вміння застосовувати засоби та методи розвитку творчого мислення, уяви, фантазії, інтуїції, пам'яті, емпатії у професійній діяльності; аналізувати результати творчої діяльності з позиції психофізіологічних особливостей особистості.</p> <p>11. Здатність застосовувати грим для підкреслення характеру сценічного героя згідно із засвоєними теоретичними знаннями (володіти технічними засобами та технічними прийомами гриму).</p>
2.	Виробнича практика	4	<p>Комунальний заклад «Запорізький академічний обласний театр юного глядача» Запорізької обласної ради; Навчальний театр кафедри акторської</p>	актор	<p>1. Здатність до володіння вербальними та невербальними засобами професійного спілкування.</p> <p>2. Здатність транслювати художньо-естетичну інформацію твору театрального мистецтва (вистави) глядачам.</p> <p>3. Здатність створювати сценічний образ (чітко</p>

		<p>майстерності Запорізького національного університету; Запорізький академічний обласний український музично-драматичний театр імені В. Магара та інші театри м. Запоріжжя.</p>	<p>визначати місце персонажу в системі образів п'єси, характеризувати логіку поведінки персонажу, визначати перспективу ролі, створювати творчий задум ролі, визначити надзавдання ролі та наскрізну дію, втілювати запропоновані обставини п'єси і ролі, самостійно працювати над роллю).</p> <p>4. Вміти диференціювати прекрасне (потворне), піднесене (низинне), як у творах мистецтва, так і в навколишній дійсності;</p> <p>5. Вміння через мистецтво бачити навколишнє очами іншого (автора, героя), збільшити своє особисте бачення дійсності, співвіднести своє сприйняття з сприйняттям іншої людини, пізнати її внутрішній, суб'єктивний світ, використовувати апарат мистецтва у професійній діяльності.</p> <p>6. Реалізація суспільно-важливих функцій театального мистецтва (комунікативної, виховної, пізнавальної, емотивної та інших) у процесі професійного спілкування актора театру та кіно.</p> <p>7. Здатність до цілеспрямованої дії в умовах вимислу.</p> <p>8. Здатність до творчого втілення сценічних завдань режисера, балетмейстера, постановника пластики.</p> <p>8. Здатність до володіння вокально-технічними навичками різних манер співу: академічного, народного та естрадного виконання вокальних творів (вміти розкрити емоційно-художній образ твору, володіти співацькою артикуляцією та чіткою дикцією).</p>
--	--	--	---

					<p>9. Здатність до методично вірного виконання елементів з основ класичного, бального й народного танців та емоційно, художньо-виразного відтворення танцювальних образів</p> <p>10. Здатність самостійно працювати над сценічним втіленням різних за жанрами літературних творів засобами сценічного мовлення.</p> <p>11. Здатність застосовувати грим для підкреслення характеру сценічного героя згідно із засвоєними теоретичними знаннями (володіти технічними засобами та технічними прийомами гриму).</p> <p>12. Здатність професійно володіти своїм тілом, рухами та пластикою</p> <p>13. Здатність використовувати різні техніки сценічного бою</p>
--	--	--	--	--	--

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Навчальна практика

Основні цілі практики:

- знайомство з діяльністю професійного театрального колективу;
- розвиток практичних умінь в галузі організації роботи дитячого творчого колективу;
- формування вміння використовувати набуті теоретичні знання у практичній творчій діяльності.

Завдання практики:

- оволодіння навичками роботи над п'єсою чи окремо взятою роллю;
- формування у студентів умінь спостерігати за роботою професійних акторів під час репетиційного процесу та у виставах;
- виховання необхідності аналізувати репетиційний процес, перетворюючись з пасивного спостерігача в активного учасника створення нової вистави;
- засвоєння студентами умінь аналізувати драматургічний матеріал або окремо взятую роль методом дієвого аналізу на прикладі діяльності професійних акторів;
- формування у студентів умінь організувати процес роботи над роллю у виставі, використовуючи досвід професійних акторів;
- формування навичок професійного спілкування у театральному колективі;
- перевірка студентами отриманих теоретичних знань на прикладі практичної діяльності професійних акторів;
- засвоєння основних правил етики професійного спілкування акторів за К.С.Станіславським;
- підготовка студентів до участі в організації вистави та виконання ролей;
- ознайомитися з діяльністю дитячого творчого колективу;
- оволодіти навичками організації роботи дитячого творчого колективу;
- навчитися добирати необхідний навчальний матеріал відповідно до віку членів дитячого

творчого колективу;

- навчитися планувати творчу та педагогічну роботу у колективі відповідно до цілей та завдань практики;
- вміти проводити заняття з інформування учнів випускних класів та членів творчого колективу щодо професії актора (профорієнтаційна робота);
- набути умінь ведення індивідуальних бесід, загальних занять, роботи з документацією;
- формувати вміння взаємодії з колегами та членами творчого колективу;

Виробнича практика

Мета – підготовка студентів до участі в організації дипломної вистави та до виконання ролей.

Завдання переддипломної практики:

- розвивати у студентів практичні вміння в галузі організації процесу роботи над дипломною виставою;
- формувати навички використання студентами отриманих теоретичних знань у практичній діяльності;
- формувати потреби самостійної роботи над створенням сценічного образу;
- розкрити принцип єдності фізичного та психологічного процесів у творчості актора;
- ознайомлення студентів з особливостями об'єктів діяльності театру.
- ознайомлення із специфікою роботи актора в різноманітних театральних жанрах (комедія, драма, фарс, трагедія).
- розвивати особистісні та професійно-важливі якості.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Зміст всіх практик визначається наскрізною програмою і робочими програмами практики. Робочі програми практик складаються керівниками практик, затверджуються кафедрою акторської майстерності та дизайну, відповідальною за проведення практики, науково-методичною радою факультету соціальної педагогіки та психології та вченою радою факультету соціальної педагогіки та психології Запорізького національного університету.

Навчальна практика

Навчальна практика на 3 курсі включає в себе три складових:

Педагогічна складова проходження студентами навчальної практики у дитячому творчому колективі включає в себе вирішення проблем реалізації засвоєних у навчальному процесі психолого-педагогічних знань та вмінь шляхом розкриття творчих здібностей школярів; ознайомлення з передовими методами та прийомами навчання та виховання, а також опанування ними нових досягнень у педагогіці, психології та театральному мистецтві.

Споглядальна складова полягає у тому, що студенти відвідують театри м. Запоріжжя, присутні на репетиціях вистав театру, переймаючи досвід професійних акторів.

Постановча складова передбачає участь студентів у постановці новорічної вистави на базі навчального театру кафедри акторської майстерності та дизайну факультету соціальної педагогіки та психології.

Виробнича практика

Виробнича практика відбувається на сценічному майданчику (навчальний театр кафедри акторської майстерності та театри міста відповідно угодам), де студенти виконують певні ролі у дипломній виставі, оволодівають особливостями підготовки до дипломної вистави,

беруть участь в обговоренні дієвого аналізу п'єси та характеру майбутнього персонажу. Студенти-практиканти відпрацьовують професійні вміння та навички в процесі роботи над дипломною виставою, а також виконують певні обов'язки допоміжних служб.

Освітній рівень **МАГІСТР**
Кваліфікація Актор театру і кіно, викладач театральних дисциплін
Первинна посада актор, викладач

№ п/п	Вид практики	Обсяг кредитів	Місце проведення практики (організації, підприємства, установи)	Первинна посада, за якою проходить практика	Вміння (компетентності, якими повинен оволодіти студент)
1	Виробнича (асистентська) практика	6	Запорізький національний університет	викладач	<ol style="list-style-type: none"> Здатність до наукового обґрунтування та творчого вирішення професійних завдань та проблем в умовах мистецької (театральної) і педагогічної діяльності. Здатність комунікувати з колегами даної галузі щодо наукових та професійних досягнень як на загальному рівні, так і фаховому рівні. Здатність формулювати (у формі презентації чи звіту) нові гіпотези та наукові завдання в галузі культури та театрального мистецтва, обирати належні напрями та відповідні методи для їх розв'язання, враховуючи наявні ресурси. Здатність сприймати нові знання в галузі культури та мистецтва, інтегрувати їх з тими, що набуті, зорієнтовуватися на професійному рівні в певній вузькій галузі театрального мистецтва. Здатність до володіння сучасними викладацькими методиками, що використовуються на практиці, ефективного застосовування основних педагогічних технологій. Здатність розкривати художньо-змістову концепцію та своєрідність театральних вистав різних жанрів, напрямів, стилів, а також володіти методикою викладання мистецьких дисциплін. Здатність виконувати пошук джерел, які мають відношення до професійної діяльності та критично аналізувати, екстрополювати, базуючись на фахових знаннях.

2.	Виробнича практика	6	<p>Комунальний заклад «Запорізький академічний обласний театр юного глядача» Запорізької обласної ради;</p> <p>Навчальний театр кафедри акторської майстерності та дизайну Запорізького національного університету;</p> <p>Запорізький академічний обласний український музично-драматичний театр імені В. Магара та інші театри м. Запоріжжя.</p>	Актор 2 категорії	<p>1.Здатність здійснювати аргументований критичний аналіз вистав, готувати театральні критичні матеріали різного жанру.</p> <p>2. Здатність втілювати режисерський та акторський задум засобами виразності театального мистецтва; відчувати природу та характер відтвореної події, властивий їй темпоритм.</p> <p>3. Здатність планувати організацію театального процесу, здійснювати поетапність пошуку художнього вирішення постановки творів усіх видів і жанрів на високому мистецькому рівні.</p> <p>4. Здатність творчо втілювати сценічні завдання режисера, балетмейстера, постановника пластики, постановника музичних (вокальних) номерів.</p> <p>5. Здатність уявити запропоновані обставини п'єси та ролі, чітко визначити місце персонажа в системі образів п'єси.</p> <p>6. Здатність створити творчий задум ролі, визначити її перспективу, здатність самостійно працювати над роллю.</p> <p>7. Здатність аналізувати тексти літературних творів та адаптувати їх в театральній діяльності.</p> <p>8. Здатність застосовувати раціональні прийоми пошуку, відбору, систематизації драматургічної дії; використовувати власні навички та вміння в розробці літературної програми, режисерського сценарію, постановчого та календарного планів створення вистави.</p> <p>9. Здатність виявляти тенденції розвитку сучасного театального процесу, орієнтуватися в усій різноманітності сценічно-театральної, драматургічної, театрознавчої діяльності.</p> <p>10. Здатність вести професійний діалог з партнером та режисером в процесі роботи над виставою, аналізувати та синтезувати творчі пошуки та задуми.</p>
----	--------------------	---	--	-------------------	---

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Виробнича (асистентська) практика

Мета: оволодіння методологією наукової, науково-дослідної та науково-педагогічної діяльності.

Завдання:

- Стимулювання та мотивування до практичного використання отриманих у процесі навчання теоретико-методологічних знань.
- Оволодіння навичками практичного застосування методологічних та методичних принципів організації та побудови ефективної викладацької діяльності.
- Забезпечення можливості практичної реалізації знань з методики викладання у вищій школі.
- Формування навичок професійного педагогічного спілкування і взаємодії майбутнього викладача театральних дисциплін зі студентами.
- Мобілізація особистісного потенціалу застосування новаторського підходу до викладацької діяльності, набуття навичок та умінь ретроспективного аналізу результатів здійсненої праці.
- Створення умов для повноцінної реалізації можливостей навчального процесу, творчого спілкування із професорсько-викладацьким складом, участі у науково-практичній діяльності ВНЗ.
- Розвиток педагогічних умінь та здібностей, активізація ресурсів особистісного самовдосконалення та професійної саморефлексії.

Виробнича практика

Мета - Створення основи для найбільш повного творчого самовиявлення майбутнього актора, формування творчої особистості шляхом виконання різноманітних творчих завдань у процесі створення дипломної вистави;

ознайомлення студентів з праці різних виробничих груп театру, а також із роботою над роллю у дипломній виставі.

Завдання:

- Ознайомлення із специфікою роботи актора над роллю у дипломній виставі.
- Розвиток творчої особистості;
- Створення основи для найбільш повного творчого самовиявлення, формування творчої особистості шляхом виконання різноманітних творчих завдань;
- Розвиток підсвідомої творчості студента через свідому психотехніку;
- Розкриття єдності фізичного та психологічного процесів у створенні сценічних образів.
- Вміння використовувати результати аналітичної роботи в процесі проходження практики для власного творчого становлення і розвитку;

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Зміст всіх практик визначається наскрізною програмою і робочою програмою практики. Робочі програми практик складаються керівниками практик, затверджуються кафедрою, відповідальною за проведення практики, науково-методичною радою факультету соціальної педагогіки та психології та вченою радою факультету соціальної педагогіки та психології Запорізького національного університету.

Виробнича (асистентська) практика

Зміст асистентської практики спрямовано на реалізацію отриманих психолого-педагогічних знань та накопичення практичного досвіду щодо розвитку педагогічної майстерності в роботі зі студентами вищої школи. Домінантою асистентської практики є формування у студентів-магістрів вмінь і навичок педагогічної діяльності (читання лекцій з фахових дисциплін, проведення практичних і семінарських занять), оволодіння різноманітними формами та методами навчальної роботи, набуття досвіду викладацької діяльності, опрацювання сучасних способів та дидактичних прийомів вирішення конкретних навчальних та виховних завдань, що виникають у педагогічній практиці.

Виробнича практика

Виробнича практика містить: застосування засвоєної інформації про культурно-історичний процес, історію розвитку світового театру, особливості культурних епох, їх духовних цінностей та пріоритетів у визначених дипломних виставах; втілення сценічних завдань режисера, балетмейстера, постановника пластики, постановника музичних (вокальних) номерів у дипломних виставах на підставі усвідомлення творчого досвіду провідних діячів театрів, особливостей видів та жанрів мистецтв; удосконалення професійних сценічних вмінь та навичок; використання різних видів театральних технік; уміння використовувати різні напрями театральньо-сценічних, драматургічних особливостей у професійній діяльності.

КОНТРОЛЬ ЗА ПРОХОДЖЕННЯМ ПРАКТИКИ

Контроль за роботою студентів під час практики здійснюють:

- *від університету*: методисти від кафедр, керівники практики, які відповідають за організацію практики, завідувачі кафедр, які забезпечують проведення практики, заступник декана факультету соціальної педагогіки та психології з навчальної роботи, декан факультету соціальної педагогіки та психології;
- *від бази практики*: керівник практики від бази практики

Види та форми поточного та підсумкового контролю визначаються робочими програмами практик.

ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Основними видами звітної документації є звіт студента про проходження практики та щоденник практики. Інші види звітної документації визначаються робочими програмами практик, за пропозиціями випускових кафедр та затверджуються радами факультетів.

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Критерії оцінювання роботи студентів під час проходження практик визначаються робочими програмами практик. Підсумки практик підводяться керівниками практики від кафедр на підставі оцінювання роботи студентів на базах практик, оформлення звітної документації та захисту звітів. Оголошення оцінок за проходження практик відбувається на підсумкових конференціях. Результати практик обговорюються на засіданнях кафедр, науково-методичної та вченої ради факультету соціальної педагогіки та психології.